

Danskernes arbejdsmiljø

Hver 4. kvinde udsat for chikane på jobbet

21 pct. af lønmodtagere har været udsat for chikane på jobbet indenfor de seneste 12 måneder. Det viser tal fra det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø. De tre former for chikane der indgår er: Sexchikane, mobning, vold og/eller trusler om. Kvinderne er i højere grad udsat for chikanen. Det gælder alle tre former for chikane. I gennemsnit var det 26 pct. af kvinderne, der var udsat for mindst en af typerne af chikane i 2016, mens det var 17 pct. af mændene.

af senioranalytiker **Emilie Lichtenberg**
og senioranalytiker **Jes Vilhelmsen**

16. februar 2019

Analysens hovedkonklusioner

- I 2016 var mere end hver femte lønmodtager i gennemsnit udsat for mindst en form for følgende typer af chikane på jobbet: mobning, sexchikane og vold og/eller trusler om vold indenfor det seneste år.
- Fordelt på køn er der signifikant flere kvinder, der er udsat for chikane på jobbet. Mens mere end hver fjerde kvinde er udsat for mindst en af de tre former for chikane, er det 17 pct. af mændene.
- Andelen af kvindelige lønmodtagere, der er udsat for sexchikane, er knap fire gange så høj som blandt de mandlige.
- Fordelt på geografi er andelen, der er udsat for mobning samt vold og/eller trusler om vold højest i region Sjælland.

Kontakt

Direktør

Lars Andersen

Tlf. 33 55 77 17

Mobil 40 25 18 34

la@ae.dk

Kommunikationskonsulent

Sarah Steinitz

Tlf. 33 55 77 16

Mobil 28 68 34 60

ss@ae.dk

Hver 4. kvinde er udsat for chikane på jobbet

AE tager i denne analyse udgangspunkt i Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) spørgeskemaundersøgelse om arbejdsmiljøet i Danmark. Undersøgelsen giver informationer om lønmodtagernes vurdering af arbejdsmiljøet. Der er således tale om selvrapporterede oplevelser.

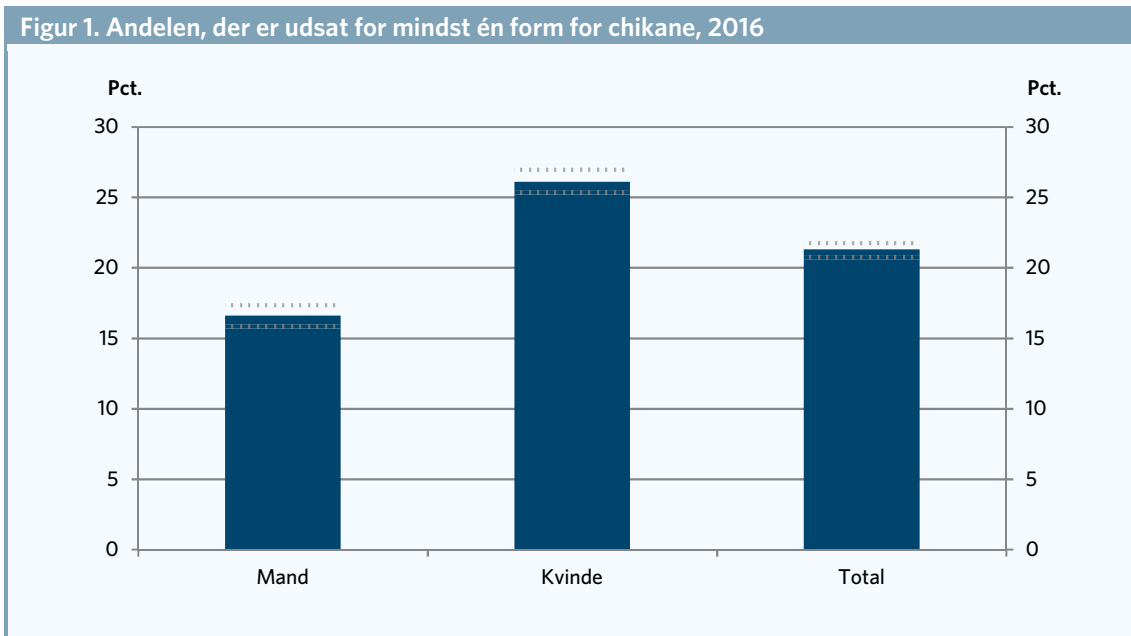
På denne baggrund undersøges det, hvem der på tværs af køn og region er udsat for chikane på arbejdet. Med chikane menes personer, der rapporterer, at de er udsat for mobning, sexchikane, vold og/eller trusler om vold. Læs mere om arbejdsmiljøundersøgelsen i boks 1 og boks 2.

Figur 1 viser andelen af lønmodtagere i 2016, der har svaret ja til at være udsat for mindst en af følgende former for chikane: mobning, sexchikane og vold og/eller trusler indenfor de seneste 12 måneder. Man indgår uanset, hvor ofte chikanen forekommer inden for perioden. Man kan godt være udsat for flere former for chikane, fx sexchikane og mobning, men personen vil her kun indgå én gang. Spørgsmålene kan læse i boks 2.

I gennemsnit har ca. hver 5. lønmodtager i 2016 været udsat for mindst en form for chikane på jobbet de seneste 12 måneder.

Fordelt på køn er der signifikant flere kvinder, der er udsat for chikane. Mens mere end hver fjerde kvinde er udsat for mindst en af de tre former for chikane, er det 17 pct. af mændene. Det svarer til, at andelen af kvinder, der er udsatte for chikane på jobbet er ca. 10 pct.point højere end blandt mændene.

Fra 2012 til 2016 er der ikke sket en signifikant ændring i andelen, der er udsat for chikane.

Anm: Figuren viser andelen, der har været udsat for mindst en af følgende former for chikane: mobning, sexchikane og vold og/eller trusler.
 Kilde: AE på baggrund af NFA og Danmarks Statistik.

Boks 1. Om arbejdsmiljøundersøgelsen

Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) gennemfører hvert andet år i perioden fra 2012 til 2020 en måling af arbejdsmiljøet i Danmark. Undersøgelsen foregår ved, at NFA hvert andet år stiller de samme spørgsmål til en stor gruppe tilfældigt udvalgte beskæftigede. De seneste resultater af spørgeskemaundersøgelsen er fra 2016 og er i denne analyse koblet med registeroplysninger fra Danmarks Statistik. I analysen er der fokuseret på spørgsmål, der omhandler chikane på arbejdspladsen.

Der er knap 35.000 personer, der har besvaret spørgeskemaet. Selvom der er mange respondenter, er resultaterne i analysen behæftet med usikkerhed, da det er stikprøvebaseret. Denne usikkerhed er illustreret ved de grå streger i figurene. Jo mindre intervallet er mellem stregerne, jo mere sikkert er det, at vi vil få det samme resultat, hvis vi spurgte en tilsvarende gruppe af personer, der ikke indgår i stikprøven. Når intervallerne i figuren ikke overlapper hinanden, kan det konkluderes, at resultaterne er signifikant forskellige. I figur 1 kan vi således konkludere, at kvindelige lønmodtagere er signifikant mere udsat for chikane end mænd i gennemsnit.

Kvinder er mere udsatte for chikane på jobbet

De tre former for chikane, der undersøges, er mobning, sexchikane og vold og/eller trusler om vold. Lønmodtagerne opgøres som udsat for mobning, hvis de har svaret ja til, at de har været udsat for mobning på arbejdspladsen inden for de seneste 12 måneder uanset hvor ofte mobningen er forekommet inden for perioden. Lønmodtagere, der svarer nej til spørgsmålet, angives som ikke-udsatte.

Ligeledes opgøres lønmodtagere som udsatte for sexchikane, hvis de har svaret ja til, at de har været udsat for seksuel chikane på arbejdspladsen inden for de seneste 12 måneder uanset hvor ofte sexchikane er forekommet inden for perioden.

Sidst opgøres lønmodtagere som udsatte for vold og/eller trusler om vold, hvis de har svaret ja til, at de har været udsat for vold og/eller trusler om vold på arbejdspladsen inden for de seneste 12 måneder uanset hvor ofte volden og/eller trusler om vold er forekommet inden for perioden. Spørgsmålene kan læses i boks 2.

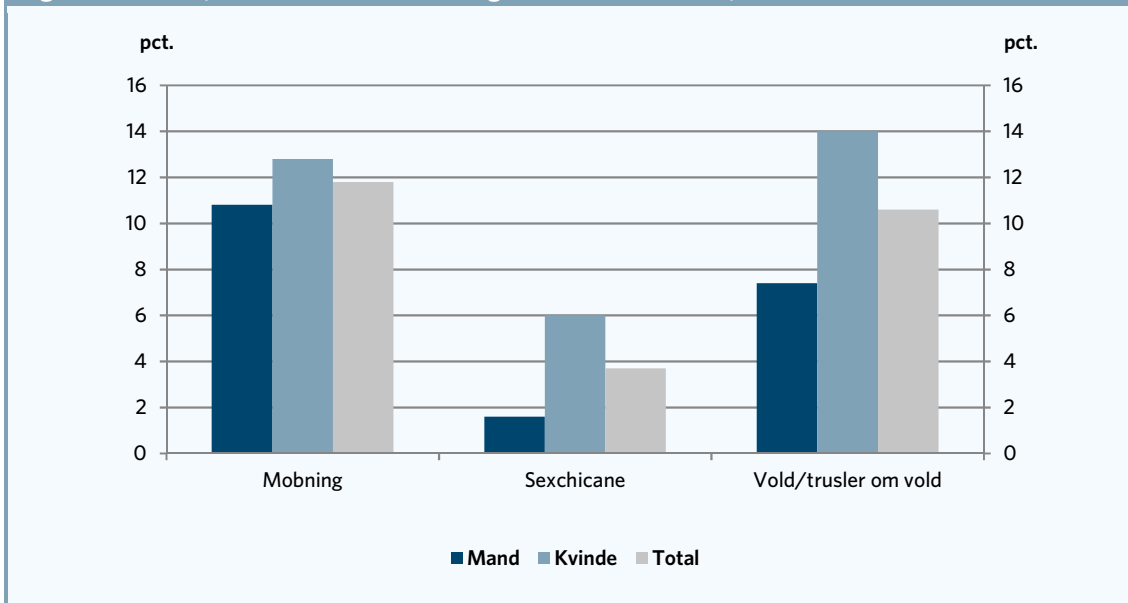
I figur 2 er andelen af lønmodtagerne, der er udsat for de tre former for chikane på jobbet vist. Det er muligt, at nogle af lønmodtagerne indgår i flere af kategorierne idet du godt både kan være udsat for fx sexchikane og mobning.

I gennemsnit var det ca. 12 pct. af lønmodtagerne, der var udsat for mobning i 2016, mens ca. 11 pct. var udsat for vold og/eller trusler om vold og ca. 4 pct. var udsat for sexchikane. Blandt alle formerne for chikane er andelen af kvinder, der er udsatte signifikant højere end blandt mændene.

Den største forskel på andelen der er udsat for chikane på jobbet på tværs af køn, er blandt udsatte for sexchikane. Det ses af figur 2. Andelen, der er udsat for sexchikane, er knap fire gange så højt blandt kvinderne som blandt mændene. Blandt kvinderne er 6 pct. i gennemsnit udsat for sexchikane på jobbet, mens det er 1,6 pct. af mændene.

Blandt udsatte for vold og/eller trusler om vold på jobbet er andelen af kvinder, der er udsat, omkring dobbelt så høj som andelen af mænd.

Figur 2. Andelen, der er udsat for forskellige former for chikane, 2016

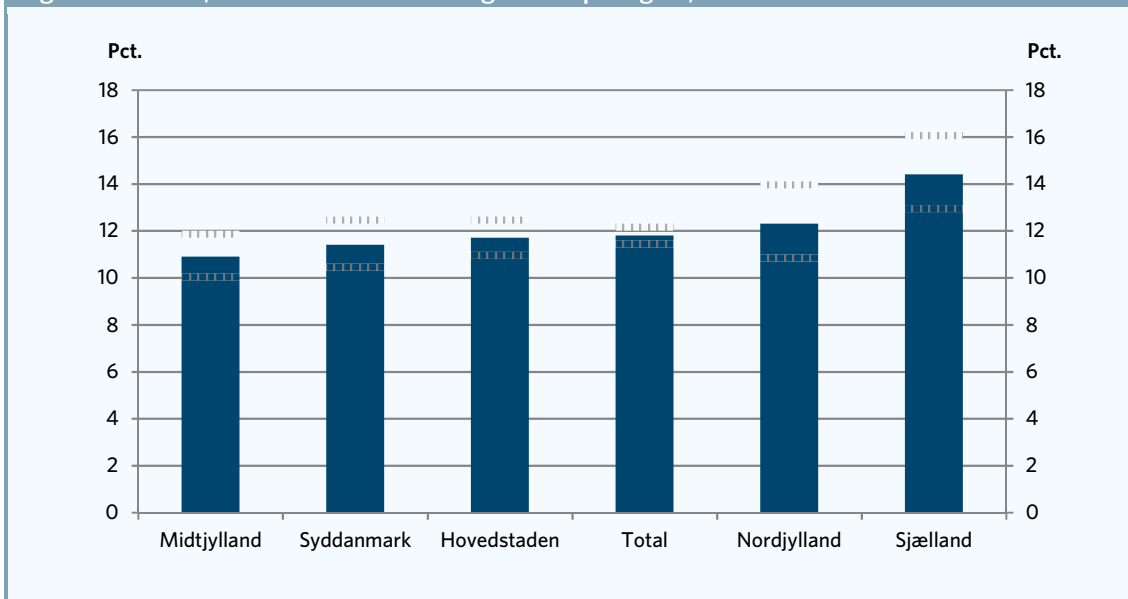
Anm.: Total er gennemsnittet for lønmodtagerne mellem 18-64 år.
Kilde: AE på baggrund af NFA og Danmarks Statistik.

Flest udsat for mobning og vold og/eller trusler om vold er størst i region Sjælland

I nedenstående kigger vi på, om der er geografiske forskelle på, hvor chikanen opleves. Chikane er opdelt på arbejdspladsens geografiske placering og ikke på lønmodtagerens bopæl.

Andelen, der er udsat mobning, er højest blandt lønmodtagere, der arbejder i region Sjælland. Faktisk er andelen signifikant højere end blandt landsgennemsnittet og end blandt bl.a. region Midtjylland, hvor andelen der er udsat for mobning, er lavest. Det ses af figur 3

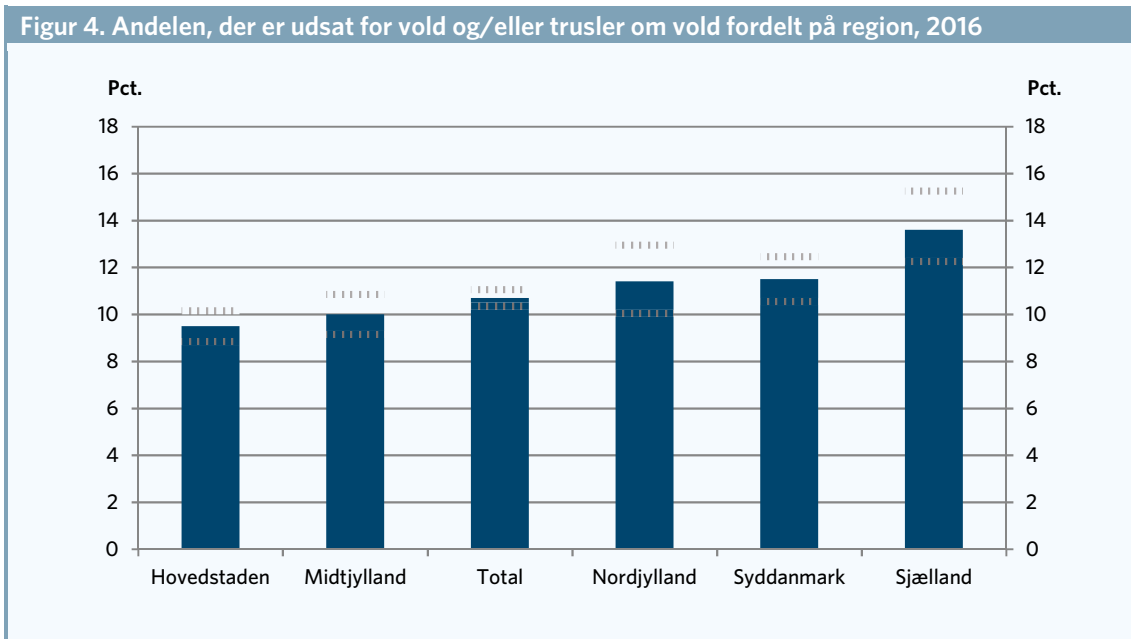
Figur 3. Andelen, der er udsat for mobning fordelt på region, 2016

Anm.: Total er gennemsnittet for lønmodtagerne mellem 18-64 år.
Kilde: AE på baggrund af NFA og Danmarks Statistik.

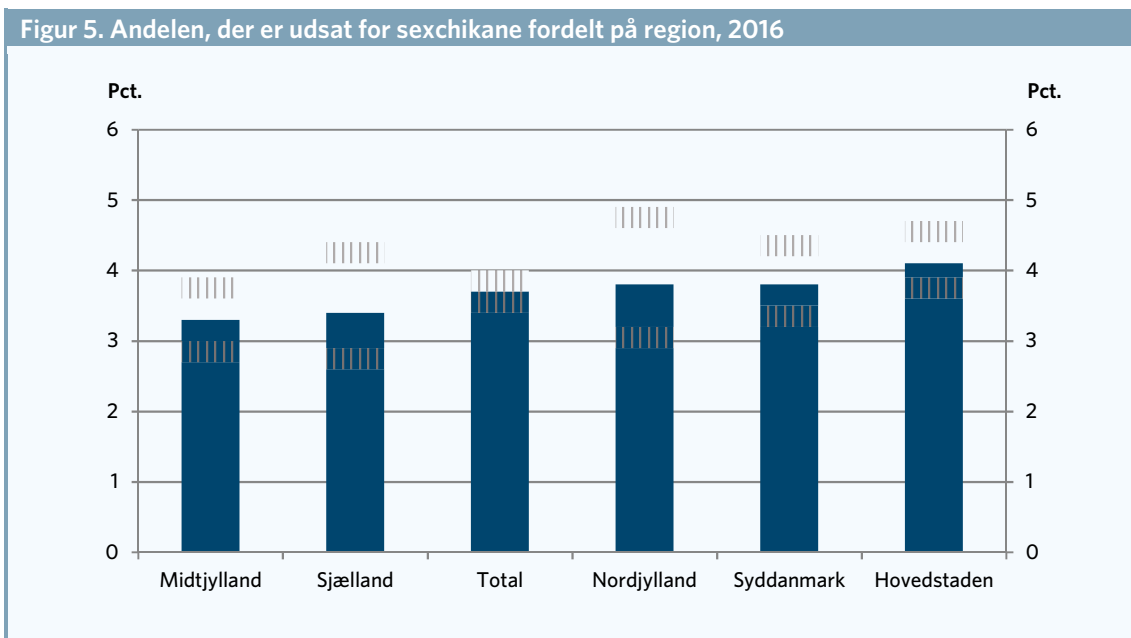
Sjælland ligger ligeledes i top, når vi ser på andelen, der er udsat for vold og/eller trusler om vold. 14 pct. af lønmodtagerne, der arbejder i region Sjælland er udsat for vold og/eller trusler om vold. Det er

signifikant flere end landsgennemsnittet blandt lønmodtagere samt blandt lønmodtagerne, der arbejder i bl.a. region Hovedstaden og Midtjylland, hvor omkring hver 10. er udsat, jf. figur 4.

Anm.: Total er gennemsnittet for lønmodtagerne mellem 18-64 år.
 Kilde: AE på baggrund af NFA og Danmarks Statistik.

Der er ikke signifikante regionale forskelle på andelen, der er udsat for sexchikane. Andelen ligger i alle regioner mellem 3,3 og 4,1 pct., mens landsgennemsnittet er 3,7 pct., jf. figur 3.

Anm.: Total er gennemsnittet for lønmodtagerne mellem 18-64 år.
 Kilde: AE på baggrund af NFA og Danmarks Statistik.

Boks 2. Udvalgte spørgsmål fra undersøgelsen om arbejdsmiljø og helbred

Lønmodtagerne er spurgt til følgende spørgsmål:

Udsat for mobning:

Har du inden for de sidste 12 måneder været udsat for mobning på din arbejdsplads? (Dvs., når én eller flere personer regelmæssigt og over længere tid - eller gentagne gange på grov vis - udsætter én eller flere andre personer for krænkende handlinger, som vedkommende opfatter som sårende eller nedværdigende). Svarkategorier:

- Ja, dagligt
- Ja, ugentligt
- Ja, månedligt
- Ja, sjældnere
- Nej, aldrig

Resultaterne er baseret på andelen i procent af lønmodtagerne, der har svaret 'Ja, sjældnere', 'Ja, månedligt', 'Ja, ugentligt' og 'Ja, dagligt'.

Udsat for sexchikane:

Har du inden for de sidste 12 måneder været udsat for seksuel chikane på din arbejdsplads? Svarkategorier:

- Ja, dagligt
- Ja, ugentligt
- Ja, månedligt
- Ja, sjældnere
- Nej, aldrig

Resultaterne er baseret på andelen i procent af lønmodtagerne, der har svaret 'Ja, sjældnere', 'Ja, månedligt', 'Ja, ugentligt' og 'Ja, dagligt'.

Udsat for vold og/eller trusler om vold:

Har du inden for de sidste 12 måneder været udsat for fysisk vold på din arbejdsplads? Svarkategorier:

- Ja, dagligt
- Ja, ugentligt
- Ja, månedligt
- Ja, sjældnere
- Nej, aldrig

Og/eller:

Har du inden for de sidste 12 måneder været udsat for trusler om vold på din arbejdsplads? Svarkategorier:

- Ja, dagligt
- Ja, ugentligt
- Ja, månedligt
- Ja, sjældnere
- Nej, aldrig

Resultaterne er baseret på andelen i procent af lønmodtagerne, der har svaret 'Ja, sjældnere', 'Ja, månedligt', 'Ja, ugentligt' og 'Ja, dagligt' til, om de har været udsat for vold og/eller trusler om vold.

Se mere i spørgeskemaet på: <https://arbejdsmiljodata.nfa.dk/sporgeskema.html>